

UDENRIGSMINISTERIET

EUROPAUDVALGET

Alm. del - bilag 593 (offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

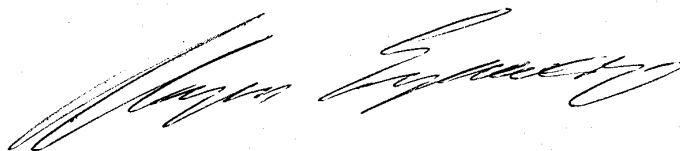
Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EU-sekr.

28. december 2000

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Økonomi-
ministeriets og Finansministeriets opdatering af konvergensprogrammet for
Danmark.

**Økonomiministeriet
Finansministeriet**

Det opdaterede konvergensprogram for Danmark

December 2000

Indholdsfortegnelse

1.	Indledning	3
2.	Den økonomiske politik	4
3.	Udsigter og mål for den økonomiske udvikling frem til 2005	11
4.	Offentlige finanser	15
5.	Finanspolitikens holdbarhed	19
	Bilag Ændringer af skønnene	24

Økonomiministeriet
Finansministeriet

Opdatering af konvergensprogram for Danmark

1. Indledning

Danmark fremlægger hermed en opdatering af konvergensprogrammet fra december 1999¹⁾.

Konvergensprogrammet er baseret på regeringens pejlemærker frem til 2005 for den økonomiske udvikling:

- Holdbar udvikling i den offentlige gæld med fortsatte overskud på den offentlige sektors saldo på i gennemsnit 2-3 pct. af BNP.
- Væksten i det offentlige forbrug afdæmpes til 1 pct. årligt.
- Skatte trykket ventes at falde.
- Lav og stabil inflation.
- Løbende reduktion af udlandsgælden.
- Stigning i arbejdsstyrken på ca. 80.000 personer.
- Arbejdsløsheden skal bringes ned på omkring 5 pct.

1) Konvergensprogrammet udarbejdes i henhold til Rådsforordningen om Stabilitets- og Vækstpagten (nr. 1466/97). Ifølge forordningen skal euro-landene udarbejde stabilitetsprogrammer, mens de øvrige lande skal udarbejde konvergensprogrammer. Opdateringen af det danske konvergensprogram sendes til Folketinget.

Den økonomisk-politiske strategi og de økonomiske mål vurderes fortsat at være i overensstemmelse med kravene i stabilitets- og vækstpagten og de af Kommissionen anbefalede retningslinier for den økonomiske politik.

Efter euroafstemningen i september 2000 er fastkurspolitikken fastholdt overfor euroen indenfor rammerne af ERM2-aftalen med et snævert bånd på $\pm 2\frac{1}{4}$ pct. Rentespændet er ikke udvidet i forhold til niveauet før udskrivningen af euroafstemningen, men er lidt højere end forventet ved et ja til euroen.

Den økonomiske politik tilrettelægges med henblik på at fastholde stabiliteten i dansk økonomi og opnå en bæredygtig økonomisk udvikling. Der gennemføres løbende strukturelle forbedringer ikke mindst på skatte-, uddannelses- og arbejdsmarkedsområdet, så de økonomiske mål kan nås.

Dansk økonomi er meget afhængig af udviklingen i omverdenen, herunder ikke mindst udviklingen i EU, der dækker omkring 70 pct. af den danske udenrigshandel. Derfor lægger regeringen stor vægt på, at der - blandt andet via de overordnede økonomisk-politiske retningslinier og beskæftigelsesretningslinierne - tilvejebringes grundlag for en stabil økonomisk udvikling i Europa.

2. Den økonomiske politik

Syv år med stærk økonomisk fremgang har sammen med strukturelle forbedringer ført til en markant forbedring af de offentlige finanser og nedbragt ledigheden til ca. 4 $\frac{1}{4}$ pct. i 2000 (efter Eurostats ledighedsbegreb). Men den økonomiske vækst førte også til en forværring af betalingsbalancen samt pres på arbejdsmarkedet med højere lønstigninger til følge.

Det korte rentespænd er indsnævret til 0,35 procentpoint medio december, svarende til niveauet før udskrivningen af euroafstemning-

normalisere pengepolitikken til situationen før folkeafstemningen. centralkursen. Nationalbanken har på det seneste gradvist kunne bidraget til, at kronens kurs overfor euro har været fastholdt tæt på dagen efter afstemningen, har sammen med en stabil dansk økonomi nabankens forhøjelse af udlånsrenten og renten på indskudsbeviser i forbindelse med euroafstemningen den 28. september 2000. Nato- euro siden euroens indførelse 1. januar 1999, dog med større udsving overfor euroen. Valutakursen har ligget stabilt på 7,43-7,45 kr. pr. Det er derfor pengepolitikken opgave at sikre en stabil valutakurs. Fastkurspolitikken er et centralt element i den økonomiske politik.

prissubstansstakten. konkurrencen på vare- og tjenestemarkederne bidrage til at mindske beskæftigelse. Endvidere kan regeringens bestrebelser på at styrke fastkurspolitikken troværdighed og mulighederne for en fortsat høj pes, så konvergenzkriterierne overholdes, og der ikke tages ved Regeringen lægger stor vægt på, at løn- og prisudviklingen afdæm-

inflationen i euro-landene. Danmark - ventes at medvirke til at tilnærme den danske inflation og mere afdæmpede vækst samt den aftagende lønsubstansstakt i euroområdet. Det igangværende opsving i euro-området - og den I de seneste år har den danske inflation ligget noget over

vægt til eksporten. blev opnået en bedre sammensætning af efterspørgslen med større efterspørgsel. Samtidig steg eksportvæksten kraftigt, således at der resulterede allerede i 1999 i en klar afdæmpning af den indenlandske paken indføres gradvist i perioden 1999 til 2002. Stramningen økonomisk-politisk stramning med den såkaldte Pinsepakke. Pinse- bejdsmarkedet blev derfor i 1998 vedtaget en betydelig For at dæmpe den indenlandske efterspørgsel og lette presset på ar-

gen. Med en forventet styrkelse af euroen påregnes en udvidelse af rentespændet til 0,55 procentpoint i 2002, eftersom rentespændet historisk er udvidet i perioder med stigende DM overfor US-dollar og omvendt.

Det økonomiske opsving og strukturelle forbedringer har resulteret i, at der har været overskud på de offentlige finanser siden 1997. I 2000 forudses et overskud svarende til 2,7 pct. af BNP, mens overskuddet i 2001 ventes at stige til 2,8 pct. af BNP. I 2002 udgør overskuddet 2,6 pct. af BNP. Herefter ventes de årlige overskud at udgøre godt 2½ pct. af BNP i årene frem til 2005.

Finanspolitikken er neutral i 2000. Pinsepakkens justeringer af personskatterne reducerer rentefradragets skatteværdi, hvilket øger opsparingsincitamentet og afdæmper den økonomiske aktivitet. Derfor fører den samlede økonomiske politik til en moderat stramning i 2000. Den økonomisk-politisk strammingsgrad vil i 2001 være stort set neutral som følge af de langsigtede strukturvirkninger fra Pinsepakken, mens selve finanspolitikken er lempelig, svarende til en finanseffekt på ca. ½ pct. af BNP. For 2002 er forudsat en nogenlunde neutral finanspolitik.

Det offentlige forbrug ventes at øges med 0,8 pct. i 2000. De kommunale budgetter og finanslovsaftalerne for 2001 bevirker, at det offentlige forbrug forventes at stige godt 2 pct. De offentlige investeringer opprioriteres i 2000 og 2001, og stiger realt med 6 pct. i begge år. Samtidig øges de kommunale personskatter med knap ½ procentpoint i 2001 og reducerer dermed aktivitetseffekten af det øgede offentlige forbrug i kommunerne.

Det er regeringens målsætning, at væksten i det offentlige forbrug efter 2001 skal ned på 1 pct. af hensyn til presset på arbejdsmarkedet og skattetrykket. Ifølge aftalerne om kommunernes økonomi skal kommunerne bidrage til at sikre, at vækstraten i det offentlige forbrug kan reduceres til 1 pct. i de kommende år. Som følge af det

underliggende udgiftspres stiller det store krav til effektiviseringer og omprioriteringer inden for den offentlige sektor.

Den offentlige bruttogæld ligger klart under konvergenskriteriet og ventes yderligere reduceret til 48 pct. af BNP i 2000, 45 pct. i 2001 og ca. 34 pct. i 2005.

Det er et vigtigt element i regeringens mellemfristede strategi, at perioden frem til 2005 udnyttes til en betydelig nedbringelse af den offentlige gæld. Gældsnedbringelsen skal sikre, at de økonomiske udfordringer fra et voksende antal ældre kan håndteres, uden at det senere bliver nødvendigt med markante skattestigninger eller serviceforringelser. Endvidere vil den fortsatte konsolidering af de offentlige finanser give en stødpude i tilfælde af en ugunstig konjunkturudvikling.

Fra 2001 påregnes skattetrykket at falde med 1½ pct.point. Faldet i skattetrykket sker som led i den videre indfasning af Pinsepakken. Endvidere er der efter 2002 disponeret med mindre skattetilpasninger i forbindelse med skatteomlægninger, som blandt andet skal imødegå pres på skattebaserne i form af problemer med arbejdsudbuddet og skattevilkår i udlandet - herunder justering af afgifter på varer, der er særligt udsat for grænsehandel. Det forudsatte fald i skattetrykket afhænger imidlertid af, om den forudsatte offentlige udgiftsstyring realiseres.

De senere år er der vedtaget en række betydelige strukturpolitiske forbedringer:

- Pinsepakken indebærer, at der i årene 1999-2002 gennemføres en *justering af skattesystemet*. Skatteændringerne indebærer blandt andet relativt store nedsættelser af marginalsatten for de lavere indkomster, lavere fradragsværdi for blandt andet renteudgifter og øgede grønne afgifter. Dermed øges incitamentet til at arbejde og

til at spare op samtidig med, at en miljømæssigt bæredygtig udvikling understøttes.

- *Omlægningen af selskabsbeskatningen* indeholdt i finansloven for 2001, nedsætter selskabsskattesatserne fra 32 pct. til 30 pct. i 2001, samtidig skærpes afskrivningsreglerne. Formålet med skatteomlægningen er, at opnå en bedre struktur indenfor erhvervsbeskatningen. Gunstige skattemæssige afskrivningsregler kommer især kapitaltunge brancher til gode. Det er hensigten med skatteomlægningen, at disse skattebegunstigelser reduceres for at skabe plads til en nedsættelse af selskabs- og virksomhedsskatten, som kommer hele erhvervslivet og ikke blot udvalgte brancher til gode.
- I 1999 blev der indført en række ændringer, der tilskynder de ældre til at udskyde tidspunktet for *tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet*. Desuden er mulighederne for at have lønnet arbejde samtidig med modtagelse af efterløn blevet forbedret. Endvidere blev der introduceret et efterlønsbidrag, så den enkeltes bidrag til finansieringen af efterlønsordningen bliver mere synligt. Det skønnes at tiltagene kan øge den gennemsnitlige tilbagetrækningsalder med godt ½ år, jf. Økonomiministeriets rapport *Et bæredygtigt pensionssystem* fra januar 2000.
- Gennemførelsen af 3. fase af *arbejdsmarkedsreformen* er fortsat i 2000. Afkortningen af den samlede ydelsesperiode fra 5 til 4 år og fremrykningen af retten og pligten til aktivering er fortsat og ventes fuldført i starten af 2001, jf. boks 1. Finansloven for 2001 indeholder mindre justeringer af arbejdsmarkedsreformen, blandt andet et nyt instrument i den aktive arbejdsmarkedspolitik, der sigter på at styrke de lediges jobsøgning.
- Der blev i forbindelse med finansloven for 2000 aftalt en reform af *voksen- og efteruddannelserne (VEU)*, der øger arbejdsmarkedets

parters ansvar for uddannelserne og indebærer en større målretning af VEU-indsatsen.

- Endvidere blev der primo december 2000 indgået aftale om en *førtidspensionsreform* og det rummelige arbejdsmarked. Reformen der træder i kraft den 1. januar 2003, forenkler førtidspensionssystemet og understøtter aktivlinien, med færrest muligt på passiv forsørgelse. Reformen medfører, at kun personer, der ikke kan bringes til at klare sig i støttede eller ustøttede job, kan få tilkendt førtidspension. Reformen forudsætter, at der gøres en forstærket indsats for at oprette flere fleksjob (dvs. job med løntilskud), så flere med nedsat arbejdsevne kan komme i beskæftigelse.

Der skal opnås en betydelig tilgang til arbejdsstyrken, hvis regeringens mellemfristede målsætninger for beskæftigelse, offentlige finanser mv. skal nås. Da den demografiske udvikling indebærer et fald i arbejdsstyrken i de kommende år, er det nødvendigt at øge de enkelte aldersgruppers erhvervsdeltagelse. Arbejdsmarkedsreformerne og det ændrede tilbagetrækningssystem er vigtige elementer i disse bestræbelser. Hertil kommer udvikling af det rummelige arbejdsmarked og bedre integration af indvandrere. Der kan blive behov for fortsatte strukturforbedringer i de kommende år, hvis 2005-målene for dansk økonomi skal realiseres.

Boks 1. Danmarks nationale handlingsplan for beskæftigelse 2000

Den nationale handlingsplan for beskæftigelse er et led i EUs samordnede strategi for beskæftigelse. Rådet fastlægger hvert år fælles retningslinjer for beskæftigelsen, som landene skal tage hensyn til i deres egne beskæftigelsespolitikker, ligesom Rådet kan give henstillinger til de enkelte landes beskæftigelsespolitikker. I handlingsplanen, der blev offentliggjort i maj 2000, gøres rede for, hvordan Danmark har fulgt op på retningslinjer og henstillinger.

Retningslinjerne er fordelt på fire søjler:

- *Forbedring af beskæftigelsesegnetheden.* I denne søjle redegøres bl.a. for den aktive arbejdsmarkedspolitik. Danmark opfylder allerede retningslinjen om, at alle unge ledige skal have et aktivt tilbud inden seks måneder, og fremrykningen af aktiveringstilbuddene til voksne ledige er fortsat, således at målet om et aktivt tilbud inden tolv måneders ledighed forventes opfyldt i starten af 2001. Resultaterne af en evaluering af aktiveringsindsatsen viser bl.a., at ret og pligt til aktivering virker motiverende for de lediges jobsøgning og at aktivering generelt virker opkvalificerende, så muligheden for at komme i beskæftigelse øges. I denne søjle omtales endvidere tilbagetrækningsreformen, en række initiativer på uddannelsesområdet samt bestræbelserne på at gøre arbejdsmarkedet mere rummeligt.
- *Udvikling af en iværksætterkultur.* Regeringens erhvervsstrategi dk.2 indeholder en række initiativer for iværksættere. Den fortsatte indfasning af Pinsepakken bidrager til at gøre skatte- og afgiftsreglerne mere beskæftigelsesvenlige.
- *Fremme af de ansattes og virksomhedernes tilpasningsevne.* Her redegøres bl.a. for, at overenskomstfornyelsen på dele af det private arbejdsmarked i foråret 2000 betød øget fleksibilitet med hensyn til lokal aftalebaseret variation af arbejdstiden og øget mulighed for at oprette deltidsjob.
- *Fremme af lige muligheder for mænd og kvinder.* Princippet om lige muligheder for mænd og kvinder søges integreret i gennemførelsen af alle retningslinjer. Børnefamiliernes rammevilkår er blevet forbedret gennem fortsat udbyggede pasningsmuligheder for børn.

Danmark skal følge op på to henstillinger:

- Reformerne af skatte- og overførselssystemerne skal fortsættes med henblik på at øge arbejdsudbuddet. De danske initiativer på dette område omfatter bl.a. implementeringen af Pinsepakken, fremrykningen af aktiveringstilbuddene og tilbagetrækningsreformen.
- Fremme uddannelse og jobmuligheder for ledige kvinder og mindske kønsopdelingen på arbejdsmarkedet. I AF-systemet er taget en række initiativer, der sigter på at fremme ligestillingen på arbejdsmarkedet. Kvindernes overledighed i forhold til mænd har været faldende i perioden 1997-1999.

3. Udsigter og mål for den økonomiske udvikling frem til 2005

Danmark opfyldte i 1999 konvergenskriterierne, og med en bred margin for de tre af kriterierne, se tabel 1.

BNP-væksten i 2000 ventes at blive 2½ pct. Den forholdsvis høje vækst skyldes primært en relativ stærk vækst i eksporten samt en kraftig stigning i investeringerne, der især kan henføres til reparationsarbejdet efter skaderne fra en orkan i december 1999. Der er endvidere sket en klar afdæmpning af privatforbruget som kan ventes at stige med 0,2 pct. i 2000.

Væksten i 2001 og 2002 vil være mere afdæmpet på omkring 1¾ pct. Det vil bidrage til at dæmpe inflationspresset.

I 2003-2005 vurderes BNP-væksten at ligge på det mellemfristede vækstpotentiale på 1,7 pct. årligt, se tabel 2. I tabel B.1 vises en sammenligning med forrige konvergensprogram.

Tabel 1. Konvergenssituationen i 1999

	Forbrugerpriser ¹⁾	Kapitalmarkedsrente ²⁾	Offentlig saldo	Offentlig gæld (ult.)
	- Pct. vis stign. ift. 1998 -	-Pct. p.a. -	- Pct. af BNP -	- Pct. af BNP -
Danmark	2,1	4,9	2,8 ³⁾	52,6
EU-landene	1,2	4,7	-0,7	67,5
Eurolandene	1,1	4,6	-1,3	72,1
Konvergenskriteriet	2,1	6,8	-3,0	60,0

1) Det EU-harmoniserede forbrugerprisindeks (HICP)

2) 10-årige statsobligationer

3) Ifølge reviderede tal fra Danmarks Statistik var det offentlige overskud i 1999 0,3 point højere end her angivet.

Tabel 2. Nøgletal for konvergensprogrammet

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
<i>Pct. vis stigning:</i>							
Realt BNP	1,7	2,4	1,8	1,7	1,7	1,6	1,7
Forbrugerprisindeks (HICP)	2,1	2,8	2,5	1,8	2,0	2,0	2,0
<i>Pct. af BNP:</i>							
Offentlig sektors saldo ¹⁾	2,8	2,7	2,8	2,6	2,6	2,7	2,9
Off. sektors strukturelle saldo	2,2	1,9	2,4	2,6	2,6	2,7	2,9
Offentlig gæld (ult.)	52,6	48,3	44,7	41,8	39,2	36,8	33,7
Betalingsbalancesaldo	2,2	2,3	2,5	2,6	2,6	2,6	2,6
Udlandsgæld (ult., netto)	14,3	13,6	10,5	7,5	4,6	1,8	-0,9
<i>Pct. p.a.:</i>							
Rente (10-årig statsobligation)	4,9	5,7	5,9	5,9	6,1	6,3	6,3
<i>Pct. af arbejdsstyrken:</i>							
Arbejdsløshed	5,6	5,3	5,3	5,2	5,2	5,1	5,0
Do., EU-definition	5,2	4,7	4,7	4,6	4,6	4,5	4,4

Kilde: For 1999-2002 er tallene i henhold *Økonomisk Oversigt, december 2000*.

1) Danmarks Statistiks seneste revision af de offentlige finanser for 1999 er ikke indarbejdet. Ifølge de reviderede tal var det offentlige overskud i 1999 0,3 point større end her angivet.

I 2000 og 2001 skønnes et overskud på de samlede offentlige finanser på 2¾ pct. af BNP. Fra 2002 til 2005 ventes et overskud på godt 2½ pct. af BNP. Regeringens mellemfristede budgetmål ventes således opfyldt frem til 2005. Gældskvoten ventes at falde fra 48 pct. af BNP i 2000 til knap 34 pct. i 2005.

Beskæftigelsen vokser med gennemsnitligt ca. 14.000 personer (½ pct.) pr. år frem til 2005, og ledigheden påregnes at falde til 4½ pct. i 2005.

Der ventes et pænt overskud på betalingsbalancen i 2000 på 2,3 pct. af BNP. Betalingsbalanceoverskuddet antages at ligge på 2½ pct. af BNP frem mod 2005, således at udlandsgælden er afviklet i 2005.

Lønstigningstakten ventes på baggrund af de aftalte overenskomster, samt som følge af den afdæmpede vækst og en forbedring af arbejdsmarkedets struktur at falde fra 4 pct. i 2000 til 3¾ pct. i 2001 og 3½ pct. i 2002. I resten af fremskrivningsperioden ventes en stigning på 3¾ pct. pr. år, stort set svarende til den forudsatte stigning i udlandet.

Tabel 3. BNP- og forbrugsdeflator, forbruger- og nettoprisindeks samt harmoniseret forbrugerprisindeks

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
BNP-deflator	2,7	3,0	2,5	1,9	2,1	2,1	2,1
Forbrugsdeflator	2,6	3,4	2,6	1,9	1,9	1,9	1,9
Forbrugerprisindeks	2,5	2,9	2,5	1,8	2,0	2,0	2,0
EU-harmoniserede forbrugerprisindeks (HICP)	2,1	2,8	2,5	1,8	2,0	2,0	2,0
Nettoprisindeks ¹⁾	2,1	3,2	2,4	1,9	1,7	1,6	1,6
Euro-11 inflationen (HICP) ²⁾ ...	1,1	2,4	2,2	1,9			

1) Beregningsmetoden for forbruger- og nettoprisindeks er ændret fra januar 2000.

2) Kilde: Kommissionens efterårsprognose

Forbrugerpriserne ventes at stige knap 3 pct. i 2000, jf. tabel 3. I 2001 skønnes stigningen at blive 2,5 pct., og i resten af perioden ventes stigningstakten at ligge på ca. 2 pct. årligt. Forskellen mellem forbruger- og nettoprisindekset i perioden 2003 til 2005 kan tilskrives, at der er antaget en fortsat omlægning fra indkomstskatter til grønne afgifter.

Det EU-harmoniserede prisindeks (HICP) er i 2000 steget lidt langsommere end det nationale forbrugerprisindeks, og for året som helhed skønnes HICP at stige med 2,8 pct. I de kommende år vil der kun være marginale forskelle mellem stigningen i de to indeks.²⁾

Den danske stigning i forbrugerpriserne har i løbet af 2000 bevæget sig omkring konvergensgrænsen, hvilket dels skal ses som en virkning af, at lønstigningerne i Danmark er relativt større end i euroområdet som følge af, at Danmark er ret langt fremme i konjunkturforløbet. Dels kan det tilskrives beskedne prisstigninger i Sverige og Storbritannien.

2) Fra januar 2000 skete der en ændring af beregningsmetoden for det nationale forbrugerprisindeks, der bragte stigningen heri tæt på stigningen i det EU-harmoniserede forbrugerprisindeks (HICP), som konvergensens afgøres ud fra. Den resterende lille forskel hidrører fra boligposten.

Den relativt høje inflation i Danmark vurderes at være et midlertidigt forhold, der forventes at ville aftage i løbet af 2001, når virkningerne af de stigende råoliepriser ophører og den aftagende lønstigningstakt efterhånden slår igennem.

Forudsætninger om udviklingen i udlandet

Programmets forudsætninger om udviklingen i udlandet fremgår af tabel 4.

Markedsvæksten for den danske industrieksport ventes at falde fra 9 pct. i 2000 til 7 pct. i 2002 i takt med afdæmpningen af den europæiske konjunktur. Herefter ventes markedsvæksten at blive gradvis afdæmpet, til 5 i 2003 og lidt over 4½ pct. i 2005.

Lønstigningstakten i udlandet ventes øget fra 3,2 pct. i 2000 til 3,5 pct. i 2002. I resten af fremskrivningsperioden forudsættes den udenlandske lønstigningstakt at holde sig på 3¾ pct. årligt. Sammenholdt med den ventede lønudvikling herhjemme vil det lette Danmarks situation med hensyn til konkurrenceevne og konvergens for inflationen.

På denne baggrund ventes den reale vækst i den danske industrieksport at gå gradvis ned fra 7 pct. i 2000 til 6½ pct. i 2002. Derefter ventes væksten i industrieksporten at aftage til godt 4 pct. i 2005, jf. tabel B.1.

Tabel 4. Forudsætninger om udviklingen i udlandet

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
<i>Arlig vækst (pct.):</i>							
Realt BNP i udlandet (eksportvejset) . . .	2,5	3,6	3,2	2,7	2,4	2,3	2,3
Markederne for dansk industrieksport (realt)	4,2	9,2	8,1	6,9	4,8	4,6	4,6
Timelønninger i udlandet (eksportvejset)	3,0	3,2	3,3	3,5	3,8	3,8	3,8
Tyskland, 10-årig eurorente (pct. p.a.)	4,5	5,3	5,4	5,4	5,5	5,6	5,6

Anm.: Tallene for 2000-2002 svarer til forudsætningerne i *Økonomisk Oversigt, december 2000*.

Kapitalmarkedsrenten i euroområdet ventes at stige fra 5,3 pct. p.a. i 2000 til 5,4 pct. i 2002. Derefter ventes en svag stigning til lidt over 5½ pct. i 2003-2005. Kapitalmarkedsrenten i Danmark vurderes på denne baggrund stige fra 5,7 pct. i 2000 lidt over 6 pct. i 2005, idet det lange rentespænd i forhold til euroen ventes at blive forøget fra 0,4 point i 2000 til 0,7 point i 2005.

I den forløbne del af 2000 har kronen ligget stabilt over for euroen, og værdien af euro målt i kroner er tæt på centalkursen. Det lange rentespænd til euroområdet ligger p.t. på godt 0,3 point.

4. Offentlige finanser

Det er regeringens målsætning at fastholde et overskud på de offentlige finanser over konjunkturforløbet. Hermed sigtes mod at nedbringe den offentlige bruttogæld. Konsolideringen har været en af den danske regerings hovedmålsætninger. Denne målsætning fastholdes, så at den offentlige gæld kan nedbringes til knap 45 pct. i 2001 og til ca. 34 pct. i 2005, jf. tabel 5.

Tabel 5. De offentlige finanser

Pct. af BNP	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Primære udgifter	50,3	49,3	49,6	49,5	49,1	48,9	48,6
Primære indtægter	55,2	53,9	54,0	53,5	52,9	52,6	52,2
Primære saldo	4,9	4,6	4,4	4,0	3,8	3,7	3,6
Nettorenter	2,1	1,9	1,6	1,5	1,2	1,0	0,8
Offentlig saldo	2,8	2,7	2,8	2,6	2,6	2,7	2,9
Heraf:							
Staten	1,4	1,4	1,6	1,4	1,5	1,6	1,8
Kommunerne	0,1						
Fonde	1,3	1,3	1,2	1,1	1,1	1,1	1,1
Offentlig gæld	52,6	48,3	44,7	41,8	39,2	36,7	33,7

Overskuddet på de offentlige finanser forudses i 2000 at blive 2,7 pct. af BNP. I 2001 forventes et overskud på 2,8 pct. af BNP. For 2002 og 2003 ventes et overskud på 2,6 pct. af BNP i begge år. Nedgangen i overskuddet i 2002 kan blandt andet henføres til Pinsepakkens personskattelettelser på knap 0,3 pct. af BNP, idet bundskatten sænkes med $\frac{3}{4}$ procentpoint og mellemskattegrænsen forhøjes med 8000 kr. Skatteværdien af de ligningsmæssige fradrag nedsættes ved at udgå af skattegrundlaget for bundskatten.

Frem mod 2005 forudsættes det, at overskuddet på de offentlige finanser stiger til 2,9 pct. af BNP.

Udgifterne til indkomstoverførsler og renter vil udgøre en faldende andel af BNP frem mod 2005. Konsolideringen af de offentlige finanser har givet anledning til en reduktion i de offentlige renteudgifter. Således skønnes de offentlige nettorenteudgifter at udgøre 1,6 pct. af BNP i 2001 mod 1,9 pct. i 2000. I 2005 forventes nettorenteudgifterne at udgøre 0,8 pct. af BNP, jf. tabel 5.

I afsnit 5 er foretaget beregninger af udgiftspresset fra det stigende antal ældre efter 2005. Beregningerne viser, at den ændrede sammensætning af befolkningen i Danmark vil indebære en øget belastning af de offentlige finanser i år 2035 med et beløb, der svarer til 4 pct. af BNP. Fastholdes det offentlige overskud på gennemsnitligt 2-3 pct. af BNP frem til 2005 opnås et tilpas tempo i gældsnedbringelsen, således at lavere renteudgifter på den offentlige gæld kan opveje de stigende udgifter til pensioner, sundhedsydelser og pleje af ældre. - Sænkes ambitionerne for tempoet i gældsnedbringelsen, vil det før eller siden kræve en finanspolitisk stramning, der i kraft af renters rente er større end den umiddelbare lettelse.

Den offentlige saldo er ganske konjunkturfølsom. De fleste estimater tyder på, at en stigning i BNP på en 1 pct. over den trendmæssige udvikling i BNP forbedrer den offentlige saldo med ca. 0,8 pct. af BNP. Det indebærer, at hvis væksten frem mod 2005 bliver 1

Tabel 6. Finanspolitikken 1999-2005

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Offentlig sektors saldo (1)	2,8	2,7	2,8	2,6	2,6	2,7	2,9
Konjunkturbetinget påvirkning(2)	0,6	0,8	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Strukturel saldo (1)-(2) ¹⁾	2,2	1,9	2,4	2,6	2,6	2,7	2,9

1) Den strukturelle saldo er baseret på EU-kommissionens retningslinjer for opgørelsen.

pct.point lavere hvert år end forudsat (dvs. en årlig BNP-vækst på omkring 1 pct.), så vil den offentlige saldo i 2005 blive ca.4 pct.point lavere end forudsat i programmet. Med andre ord vil en sådan lavere vækst indebære et underskud på de offentlige finanser i 2005 på ca. 1 pct. af BNP. Danmark vil altså selv i et sådant depressivt forløb opfylde konvergenskriteriet med en stor margin.

Det strukturelle budgetoverskud forventes at blive forbedret fra knap 2 pct. af BNP i 2000 til 2,4 pct. i 2001, jf. tabel 6. Det konjunkturbetingede bidrag til saldoen forventes at aftage i takt med, at den økonomiske vækst afdæmpes. For 2005 påregnes et overskud på den strukturelle budgetsaldo på 2,9 pct. af BNP. Vurderingen af stigningen i det strukturelle overskud er forbundet med betydelig usikkerhed, men skal ses på baggrund af, at virkningerne af pensions- og arbejdsmarkedsreformerne gradvist slår igennem på beskæftigelsen og ledigheden, jf. afsnit 2. Hertil kommer, at der forudsættes at ske yderligere strukturforbedringer frem mod 2005.

Kommunerne er forpligtet til at have omtrent ligevægt mellem indtægter og udgifter, mens de øvrige delsektorer - staten samt sociale fonde - ventes at have overskud i 2001, jf. tabel 5. Dette forventes i gennemsnit fastholdt frem mod 2005.

I konvergensprogrammet falder skattetrykket fra 49 pct. i 2000 til 48 pct. i 2005, jf. tabel 7. Faldet kan henføres til den videre indfasning af Pinsepakken samt en reserve til skattelettelser, som skal imødegå pres på skattebaserne i form af problemer med arbejdsudbuddet og

Tabel 7. De offentlige finansers sammensætning

Pct. af BNP	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Den offentlige saldo:	2,8	2,7	2,8	2,6	2,6	2,7	2,9
Offentlige udgifter/udgiftstryk	55,0	53,5	53,5	53,2	52,5	52,0	51,4
-Primære udgifter	50,3	49,3	49,6	49,5	49,1	48,9	48,6
Offentligt forbrug	25,7	25,3	25,6	25,6	25,6	25,5	25,5
Offentlige investeringer . . .	1,7	1,7	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
Indkomstoverførsler	17,7	17,2	17,2	17,1	16,8	16,5	16,2
-Renteudgifter	4,7	4,3	3,9	3,7	3,4	3,0	2,8
Offentlige indtægter	57,8	56,2	56,4	55,8	55,1	54,7	54,3
-Skattetryk	50,6	49,3	49,5	49,2	48,6	48,3	48,0
Personskat og arbejdsmar-							
kedsbidrag	26,3	26,2	26,3	25,9	25,0	24,7	24,5
Heraf ejendomsværdiskat .	0,0	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,6
Ejendomsskat	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
Realrenteafgift og selskabs-							
skatter	4,1	3,4	3,7	3,8	3,4	3,4	3,3
Obligatoriske bidrag	2,1	2,2	2,2	2,1	2,1	2,1	2,1
Afgifter	17,0	16,5	16,3	16,2	16,3	16,3	16,4
-Renteindtægter	2,5	2,4	2,4	2,2	2,2	2,1	2,0
-Øvrige indtægter	4,7	4,5	4,5	4,4	4,3	4,3	4,3

mobile skattebaser, som omtalt ovenfor. Denne udvikling indebærer sammen med målsætningen om fortsat gældskonsolidering, at der i de kommende år er stramme rammer for udviklingen i de offentlige udgifter. I 2000 og 2001 forventes en real vækst i det offentlige forbrug på henholdsvis knap 1 og godt 2 pct. Fra 2002 forudsættes, at den reale vækst i det offentlige forbrug ikke kommer til at overstige 1,0 pct. i gennemsnit. De offentlige investeringer opprioriteres på skole-, sygehus- og trafikområdet i 2000 og 2001, hvor investeringerne skønnes at stige realt med ca. 6 pct. i begge år. De følgende år frem mod 2005 forudsættes, at væksten i de offentlige investeringer holdes på 2 pct. i gennemsnit.

Tabel 8. Dekomponering af ændringen i den offentlige gæld.

Pct. af BNP.	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Gældskvotens	52,6	48,3	44,7	41,8	39,2	36,8	33,7
Ændring i gældskvoten	-3,2	-4,3	-3,6	-2,9	-2,6	-2,4	-3,1
- Offentlig saldo	-3,2	-2,8	-2,9	-2,7	-2,7	-2,8	-3,0
- Vækstbidrag	-2,4	-2,7	-1,9	-1,5	-1,5	-1,4	-1,3
- Finansielle poster mv. ¹⁾	2,4	1,2	1,3	1,3	1,6	1,8	1,2

1) Indtægter som følge af salg af offentlige aktiver (privatiseringer mv.) indebærer reduktion af gælden. I år uden store privatiseringer er der tendens til, at posten bliver positiv (dvs. virker i retning af øget gældskvotens) som følge af bl.a. overskuddet i ATP-fonden overvejende placeres i aktier og ikke-statsobligationer, som ikke kan modregnes i ØMU-bruttogælden, samt betalingsforskydninger på skatteområdet.

5. Finanspolitikens holdbarhed

Der er udsigt til en stigning i antallet af ældre i de kommende årtier, hvilket vil øge de offentlige udgifter.

For at skabe råderum til at håndtere de finanspolitiske udfordringer er det regeringens målsætning at øge arbejdsstyrken med 80.000 og fastholde offentlige overskud på 2-3 pct. af BNP frem mod 2005. Hvis dette realiseres, vil der blive skabt plads til et løft i de offentlige standarder og et fald i skattetrykket, samtidig med at finanspolitikken stort set er holdbar, jf. *Et bæredygtigt pensionssystem*³⁾.

En holdbar gældsudvikling kræver, at det offentlige overskud fastholdes på 2-3 pct. af BNP helt frem til 2010. Herved opnås at de lavere renteudgifter kan opveje stigningen i udgifter til pension og pleje af ældre. Dermed sikres, at finanspolitikken i Danmark er holdbar.

3) I rapporten "Et bæredygtigt pensionssystem" fra januar 2000 var stramningsbehovet opgjort til ca. 0,4 pct. Men indførelse af fem ekstra feriedage betyder - som vist i rapporten - at stramningsbehovet stiger til 1 pct. af BNP.

De strukturelle gevinster i form af højere arbejdsudbud og lavere ledighed muliggør udbygningen af den offentlige service og sænkningen af skattetrykket.

Hvis regeringens målsætninger vedrørende arbejdsstyrke og offentlige overskud frem mod 2005 ikke opfyldes, vil der være et strammingsbehov på 2,6 pct. af BNP.

Udvikling i demografi og offentlige udgifter

Som følge af længere levetid vil det samlede antal ældre vokse med ca. 47 pct. frem mod 2035. Endvidere vil antallet af 15-64 årige være nogenlunde uforandret. Dermed vil der i fremtiden være samme antal erhvervsaktive til at finansiere flere ældre. Denne forskydning ventes at være mest udtalt i 2030-40. Herefter vil andelen af ældre falde.

Aldringen og de offentlige udgifter

De samlede offentlige udgifter forventes at vokse med 4,4 pct. af BNP frem mod 2035, hvoraf størstedelen kan forklares af øgede udgifter til ældre, jf. tabel 9.

Tabel 9. Udviklingen i udvalgte offentlige udgifter og ældres andel heraf

Andel af BNP	Ændringer i forhold til 1998					
	Niveau 1998	2005	2010	2015	2035	2040
Offentligt forbrug	25,5	0,5	0,8	1,0	2,9	2,8
- heraf ældres andel	3,3	0,0	0,3	0,6	1,9	2,0
Offentlige overførsler	17,0	0,1	0,5	0,9	1,5	0,8
- heraf pension ¹⁾	9,6	0,8	1,3	1,6	1,9	1,3
I alt	42,6	0,6	1,3	1,9	4,4	3,6
- heraf ældre	12,9	0,8	1,6	2,2	3,8	3,3

1) Ekskl. ATP, der er en funded pension og derfor opfattes som finanspolitisk neutral. Tallene baserer sig på en befolkningsprognose fra Danmarks. Denne adskiller sig fra EUROSTAT-befolkningsprognosen, der blev anvendt til rapporten fra EPC om de makroøkonomiske konsekvenser af de aldrende befolkninger, ved at have kortere levetid og større indvandring.

Kilde: Egne beregninger.

Tabel 10. Udviklingen i offentlige overførsler til ældre. Andele i pct. af BNP.

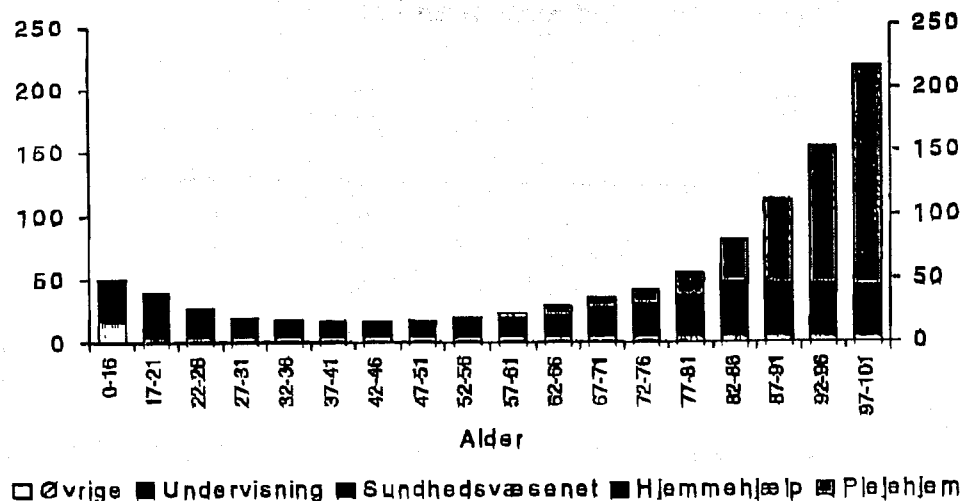
	1998	2005	2015	2035	2050	Stigning fra 1998-2035
Sociale pensioner	7,1	7,4	8,2	9,2	8,2	2,1
Efterløn	1,4	1,5	1,3	1,4	1,3	0,0
ATP	0,3	0,5	1,1	1,9	1,9	1,6
Tjenestemandspension	1,1	1,5	1,7	0,9	0,7	-0,2
I alt	9,9	10,8	12,3	13,4	12,2	3,5
i alt ekskl. ATP	9,6	10,3	11,2	11,5	10,3	1,9

Kilde: ADAM, samt egne beregninger på DREAM.

De samlede offentlige pensioner til ældre vil totalt set stige med omkring 3,5 pct. af BNP fra 1998 til 2035, se tabel 10. Dette skyldes primært en udbygning af ATP ordningerne, der dog må opfattes som en selvstændig funded pension, der ikke påvirker de offentlige finanser. Korregerer man derfor for ATP, får man en vækst på 1,9 pct. point af BNP i de samlede overførsler til ældre.

De ældre aldersgrupper er karakteriseret ved et relativt højt forbrug af offentlig service som følge af deres svagere helbred og generelle behov for omsorg. Et stigende antal ældre vil derfor betyde øgede offentlige udgifter til plejehjem, hospitaler mv., se figur 1.

Figur 1 - Alderfordelt offentligt forbrug i 1995. Samlet udgift i 1000 kr. pr. person pr. år.

Kilde: Økonoministeriets generationsregnskab 1998.

Tabel 11. Ændringen i det offentlige forbrug fordelt på aldersgrupper i pct. af BNP.

	Hele befolkningen			Ældre	Erhvervs- aktive	Børn og unge
	Niveau 1998	2005	2035	2035	2035	2035
Serviceydelser aldersfordelt						
Plejhjem, hjemmehjælp .	2,0	0,1	1,1	1,1	0,0	0,0
Dagpleje	1,7	0,1	0,2	0,0	0,0	0,2
Uddannelse	4,5	0,2	0,5	0,0	0,2	0,3
Sundhedsvæsen	4,5	0,2	0,8	0,6	0,2	0,0
Øvrige aldersfordelt	1,8	0,1	0,3	0,2	0,1	0,0
Ikke aldersfordelt	11,0	0,0	0,0	-	-	-
I alt	25,5	0,5	2,9	1,9	0,5	0,5

Kilde: Egne beregninger på DREAM, samt Økonoministeriets generationsregnskab fra 1998.

Det offentlige forbrug ventes - som følge af den demografiske udvikling - at vokse med 2,9 pct. af BNP frem mod 2035, jf. tabel 11. Omkring 1,9 pct. point af dette skyldes øget antal ældre, der primært vil efterspørge plejehjems- og sundhedsydelser. De øvrige aldersgrupper bidrager alene med 1 pct. point til stigningen som følge af øget efterspørgsel efter især uddannelse.

Aldringen og skatteindtægterne

På indtægtssiden sker der også forandringer i fremtiden, selv ved uændrede skattesatser. En væsentlig årsag hertil er opbygningen af arbejdsmarkedspensionerne, der vil betyde øget realisering af udskudt skat i pensionskasserne. Ligeledes vil provenuet fra beskattningen af pensionselskabernes kapitalafkast også vokse.

Tabel 12. Udviklingen i skatteprovenuet, efter 2005, hvor pinsepakken er fuldt ind-faset.

Ændringer relativt til 2005 i pct. af BNP	2010	2020	2035	2040
Øvrige skatter	0,1	0,5	0,5	0,2
Skat på kapitalindkomst	-0,2	-0,6	-0,8	-0,8
Pensionsafkastbeskatning	0,1	0,4	0,8	0,9
Skat på arbejdsmarkedspensioner	0,3	1,0	2,1	2,3
Total	0,3	1,3	2,6	2,7

Kilde: Egne beregninger på DREAM

Tabel 12 viser at, de øgede arbejdsmarkedspensioner i nogen grad fortrænger den frie opsparing, hvilket betyder, at provenuet fra beskatning af husholdningernes kapitalindkomst er faldende.

Det samlede provenu ventes at stige med ca. 2½ pct. point af BNP frem mod 2035 primært som følge af beskatning af arbejdsmarkedspensionerne.

Finanspolitisk holdbarhed

Finanspolitisk holdbarhed indebærer, at der er sammenhæng mellem offentlige udgifter og indtægter - også på langt sigt. Stigningen i de offentlige udgifter på ca. 4 pct. af BNP frem til 2035 opvejes delvist af en stigning i skatteprovenuet på 2,5 pct.

Den langsigtede holdbarhed sikres ved, at der fastholdes et overskud på de offentlige finanser på 2-3 pct. af BNP helt frem til 2010 blandt andet som følge af fortsatte strukturelle gevinster i form af større arbejdsstyrke og lavere ledighed.

Ovenstående prognoser er alle baseret på, at regeringens målsætning om at øge arbejdsstyrken og sænke gælden realiseres. En stigning i arbejdsstyrken på 80.000 sikrer et relativt høj provenu og mindre udgifter til overførselsindkomster. Det betyder større overskud på den offentlige sektors finanser, så der bliver plads til at nedbringe gælden og dermed de fremtidige renteudgifter.

Hvis regeringens målsætning om større arbejdsstyrke ikke opfyldes, vil det øge kravene til strammingsbehovet, fordi den offentlige sektor da skal finansiere større renteudgifter og vil få færre skatteindtægter. I dette tilfælde vil strammingsbehovet i forhold til 2005 stige til 2,6 pct. af BNP. Det understreger betydningen af nedbringe den offentlige gæld, inden stigningen i de offentlige udgifter for alvor sætter ind.

Bilag. Ændringer af skønnene

I henhold til den seneste konjunkturvurdering tegner BNP-væksten i Danmark i 2000 til at blive noget højere end lagt til grund i forrige konvergensprogram⁴⁾, mens væksten i 2001 og 2002 skønnes at blive lidt langsommere.

Opjusteringen af væksten i 2000 skyldes navnlig en relativ stærk vækst i eksporten kombineret med kraftigt stigende investeringer, som især kan henføres til reparationsarbejdet efter skaderne fra orkanen i december sidste år. Den isolerede effekt af orkanen på BNP-væksten er $\frac{1}{2}$ - $\frac{3}{4}$ pct.point. Den pæne fremgang i eksporten bidrager til en betydelig forbedring af betalingsbalancen i 2000. Der skønnes at blive et overskud på betalingsbalancen i 2000 på 2,3 pct. af BNP. Overskuddet i 2001-2002 skønnes at stige til $2\frac{1}{2}$ pct. af BNP i begge år.

Overskuddet på betalingsbalancen i 1999 blev betydeligt større end tidligere ventet, og det er især baggrunden for, at betalingsbalancesaldoen fra 2000 og frem er blevet justeret op i forhold til forrige konvergensprogram.

Den højere BNP-vækst i 2000 har bevirket, at ledigheden er faldet mere end ventet. På trods heraf har lønstigningerne været som ventet i 2000. I 2001 og 2002 regnes der med en noget mindre lønstigning end tidligere, blandt andet i lyset af de aftalte overenskomster og den lidt lavere vækst.

Den nu skønnede stigning i forbrugerpriserne i 2000 på 2,9 pct. er lidt kraftigere end tidligere lagt til grund, hvilket blandt andet er en følge af stærkere stigninger i olieprisen.

4) Jf. sammenligningen med forrige konvergensprogram i tabel B.1. Som omtalt svarer opdateringen af konvergensprogrammet for 2000 - 2002's vedkommende til konjunkturvurderingen i *Økonomisk Oversigt, december 2000*.

Opjusteringen af prisstigningen i 2001 er blandt andet en følge af lidt højere importpriser, fordi eurokursen apprecierer langsommere end tidligere ventet.

Det ventede overskud på de samlede offentlige finanser i 2000 på 2,9 pct. af BNP er 0,6 point højere end tidligere påregnet. De skønnede overskud i 2001 og 2002 er ligeledes justeret lidt op. Opjusteringen skyldes generelt en gunstig udvikling i ledigheden. Hertil kommer et øget skatteprovenu fra blandt andet person-, pensions- og selskabsskatter.

Justeringer af den mellemfristede fremskrivning

Der tegner sig en mere gunstig udvikling for de overordnede mål i vurderingen af forløbet i 2003-2005 i den mellemfristede fremskrivning i forhold til forrige konvergensprogram, jf. tabel B.1.

Saldoen på betalingsbalancen må påregnes at blive bedre i hele perioden end tidligere vurderet. Herudover medførte aktiekursudviklingen et kraftigt fald i udlandsgælden i 1999, således at udlandsgælden kan være afviklet ved udgangen af 2005, hvilket er hurtigere end tidligere forudset.

Beskæftigelsesstigningen frem til 2005 er justeret lidt ned. Men målet om, at ledigheden skal falde til 5 pct. i 2005, ventes fortsat realiseret.

Det offentlige overskud i slutåret 2005 ventes at blive mere favorabelt end tidligere påregnet (2,9 mod 2,6 pct. af BNP), blandt andet på grund af den lavere ledighed og et øget skatteprovenu. Gældskvoten i 2005 vil derfor være noget lavere (34 mod 36 pct. af BNP).

Tabel B.1 Hovedtræk af udviklingen og sammenligning med forrige konvergensprogram

	1999		2000		2001		2002		2003-2005	
	Dec 99	Dec 00	Dec 99	Dec 00	Dec 99	Dec 00	Dec 99	Dec 00	Dec 99	Dec 00
<i>Realvækst, pct.:</i>										
Privat forbrug	0,9	0,6	1,3	0,2	1,7	1,3	2,1	2,0	2,4	2,3
Offentligt forbrug	1,4	1,4	1,2	0,8	1,0	2,2	1,0	1,0	1,0	1,0
Offentlige investeringer	-2,0	0,5	6,5	6,0	1,0	6,0	1,0	1,0	1,0	2,0
Boliginvesteringer	-2,0	1,2	-4,0	16,0	0,0	-12,0	3,0	-4,0	3,6	1,2
Erhvervsinvesteringer	2,8	0,0	1,0	6,3	1,9	2,1	4,1	2,0	3,4	3,0
Samlet indenlandsk eftsp. ¹⁾	0,2	-0,4	1,3	2,4	1,7	1,2	2,2	1,5	2,2	2,0
Ekspor af varer og tjenester	3,4	7,9	4,0	5,4	3,9	5,8	4,5	4,2	4,0	3,6
heraf industrieksport	3,5	7,3	5,7	7,0	6,5	9,0	5,2	6,5	4,6	4,2
Import af varer og tjenester	0,7	2,2	3,2	5,8	3,4	4,7	4,3	3,9	4,3	4,6
BNP	1,3	1,7	1,6	2,4	2,0	1,8	2,3	1,7	2,1	1,7
<i>Stigning, pct.:</i>										
Forbrugerprisindeks	2,5	2,5	2,3	2,9	1,9	2,5	1,6	1,8	2,1	2,0
Timeløn	4,5	4,1	4,0	4,0	3,5	3,8	3,9	3,5	3,9	3,7
Rente, 10-årig statsobl. (pct) ...	4,9	4,9	5,6	5,7	5,6	5,9	5,2	5,9	5,1	6,2
Ændr. i beskæft. (1000 pers.)	19	22	8	25	12	13	22	12	21	15
Beskæft.frekvens (pct.) ²⁾	74,2	73,5	74,3	74,1	74,6	74,3	74,6	74,5	75,7 ³⁾	75,2 ³⁾
Ledighed, pct. af arbejdsst.	5,6	5,6	5,7	5,3	5,9	5,3	5,6	5,2	5,0 ³⁾	5,0 ³⁾
<i>Pct. af BNP:</i>										
Betalingsbalance	0,0	2,2	0,2	2,3	0,5	2,5	0,7	2,6	1,0 ³⁾	2,6 ³⁾
Udlandsgæld (ult., netto)	24,9	14,3	23,9	13,6	22,5	10,5	21,6	7,5	16,0 ³⁾	-0,9 ³⁾
Offentlige sektors saldo	2,9	2,8	2,1	2,7	2,2	2,8	2,3	2,6	2,8 ³⁾	2,9 ³⁾
Offentlig gæld ult.	52,8	52,6	50,1	48,3	47,5	44,7	44,5	41,8	35,9 ³⁾	33,7 ³⁾

Anm.: Forbrugerpriser er det nationale forbrugerprisindeks, og ledighed er national definition. Beregningsmetoden for forbrugerprisindekset er ændret fra januar 2000.

1) Inkl. lagerændringer. 2) Beskæftigede ift. 15-66 årige. 3) Niveau (ult.) 2005.

